

Stads- en Dorpskroniek van Friesland

over de jaren 1780—1784,¹⁾

door Dr. G. A. WUMKES.

1780.

- Jan. 1 In de Gereformeerde kerk te Leeuwarden zijn gedurende 1779 gedoopt 145 jongens en 166 meisjes, kerkelijk geproclameerd 178 paren, waarvan in de kerk zijn getrouwd 128 paren, buiten de stad 47 paren en op het stadhuis 3 paar Joden. De konstschilder J. Beizeit in de Groote Hoogstraat bij de Brol te Leeuwarden schildert pourtraiten, behangsels en schoorsteenstukken. Verkoop der materialen van het afgebroken Herbranda State te Buitenpost. De wagenmaker Broer Heerkes in de Schrans te Leeuwarden verkoopt nieuwe Pooische sleeden en een nieuwmodische Fransche schulpstee.
- ” 3 Verkoop van kostelijk Bildtland onder Vrouwen Parochie, geboden per morgen 520 à 530 car. gl.
- ” 5 Aanbesteding van het afbreken van de oude en het opbouwen van een nieuwe school te St. Jacobi-Parochie.
- ” 7 De trekvaart en trekweg van Dokkum naar Stroobos namens Gedeputeerde Staten te koop aangeboden.
- ” 10 Te huur de z.g.n. „bajert” aan 't St. Anthony-Gasthuis te Leeuwarden.
- ” 12 Verkoop ten huize van Klaas Bogtstra, castelein in de Bogt van Guiné te Franeker, bij strijkgeld, eerst bij proefkoop en daarna bij 't uitgaan van de laatste brandende keerse en ligten der zegels uit den wasse: een deftige en welbeklante zoutkeet c. a., gelegen op de grachtswal te Franeker, in gebruik bij Lambartus Bakker als eigenaar, geboden 6000 goudgl.
- ” 15 Verschenen bij S. Clement en Zoon te Zwolle: Proeve van een nationale en zedelijke leerrede van een oud man aan de jeugd van Nederland over Esra 3 : 12, ter gelegenheid van 't begin van de 3^e eeuw van de Unie v. Utrecht, door Jr. O. Z. van Haren. Alsmede Proeven voor Nederl. tooneel nagezien en veel ver-

¹⁾ Evenals in de vorige jaargangen van de Vrije Fries is deze kroniek getrokken uit de Leeuwarder Courant.

1780.

- meerderde druk, door denzelfden auteur. Lijkrede over het afsterven van O. Z. van Haaren over Job 14 : 2 door Ds. S. Nauta met Latijnsch gedicht op van Haaren, door Ds. Joh. Jellema.
- „ 27 Verkoop van een clavecimbel ten sterfhuize van B. Stellingwerf, schoolmeester en organist te Oudkerk.
- Febr. 7 Juffr. Neyts, directrice der Vlaamsche opera, thans te Leeuwarden zijnde, geeft s'avonds 5 uur in de zaal van de societeit te Dokkum een groot vocaal en instrumentaal concert, waarin door haar verscheidene arias van de voornaamste meesters zullen gesongen en door haar zoon een solo op de viool en door den hr. Duval op de fluyt zullen geexecuteert worden, prijs per persoon f 1, de lootjes zijn te bekomen bij J. Tulle-ners te Dokkum.
- „ 17 Verkoop van een oude deftige heerenhuizinge te Wol-vega, thans bewoond door den Graaf van Hohenlohe, weleer bewoond door de Wed. Cleyenburg.
- Maart 7 Verkoop van heerenhuizinge, hovinge en bosch te Son-
del bij den heer W. Beuckens in leven als eigenaar
bewoond; de keukentuin bij het kerkhof.
- „ 8 Verkoop van 400 à 500 tonnen duivesteen van de af-
gebroken kerk te Wartena.
- „ 13 Verkoop der bibliotheek van Murck van Phelsum, Med.
Dr. te Sneek.
- „ 18 Een jongeling van goed gedrag, bekwaam in den ker-
kendienst, geneegen om als ondermeester zig te enga-
geeren, adresseere zig bij den schoolmeester R. van
den Berg in de Lemmer. Verkoop aangekondigd van
de buitenplaats, bewoond door wijlen Generaal Major
v. Haersolte c. u. als eigenaar, te Minnertsga.
- „ 28 Verkoop der boekdrukkerij van P. Koumans, stads-
drukker te Leeuwarden. Boelgoed ten sterfhuize van
Bouwe Abrahams Ringnalda, schoolmeester te Friens.
- April 1 Verkrijgbaar in den Frieschen boekhandel: De Vader-
lander, 4 dln. met titelfiguur van B. Vinkeles, betrek-
kelijk de Vaderlandsche oeconomie en daarin het voor
en tegen van de oeconomische tak. Aanbesteed het
afbreken van het afdak van de kerk en toren te Kol-
lum en het wederopbouwen daarvan.
- „ 5 Gedrukt door A. Ferwerda, Dr. A. Siccama en G. Tres-
ling te Leeuwarden: Catalogus universalis cum pretiis
of de Boeknegotie zijnde een verzameling van eenige
duizende boeken van 1702—1778, verschenen in alpha-
betische orde geschikt met de prijzen, XXIV dln. à
f24.—.
- „ 20 Een maatschappij van tien leden te Leeuwarden schrijft
een prijsvraag uit, of het voor de provincie Friesland
voordeeliger zij den uitvoer van hooi te verbieden of

1780.

- voor altoos onbepaald open te stellen en stelt voor het beste antwoord 30 gouden dukaten beschikbaar.
- April 22 De oeconomische tak, departement Bolsward, houdt een exercitie in het wolspinnen op het groote en kleine wiel door jongens en meisjes op het Raadhuis in de Vroedschapskamer: de prijzen zijn f5 en f2; directeur is oud burgemeester N. Elgersma.
- „ 28 Verkoop van eene pelmolen staande op de stadswal bij het Hoogend te Sneek, gebruikt door Wed. Alle Wiebes Wouters.
- Mei 9 Katoen- en wolspinnedstrijd vanwege de oeconomische tak, departement Leeuwarden.
- „ 13 De Leeuw. Courant geeft een uitvoerige beschrijving van de feestelijke inkomst van Jr. Sicco Douwe van Ayiva als grietman van W. Dongeradeel op Hania State te Holwerd (9 Mei). Verschenen bij Joh. Seydel te Leeuwarden: Patriotsche droom, een dichtstuk, à 3 ct. Verkoop ten huize van kastelein G. Sikkes te Leeuwarden: een kiereboek wagen met zwanehest en kussens, fraai geschilderd en verguld, een geele geschilderde beugelchais met blauw trypen kussens, nog een groen geschilderde dito. Uit de hand te koop het orgel in de kerk te Tzum. Verschenen bij J. C. Tophuizen te Leeuwarden: Vop. Hor. Ackeri Votum ad pelagi numma pro incolumitate Joh. Henrici Propstingii sub auspiciis invicti herois maritimi Idsingae navigaturi, 3 st.
- „ 20 Verschenen bij Siccama en Cahais te Leeuwarden: Staatkundig schuitpraatje tusschen een heer, zeeofficier, koopman, koopvaardijdschipper, boer, matrozevrouw en de schipper der trekschuit, spreekende over de Memorie door de Rus-Keizerlijke gesant Prins Gallitzin den 3^{en} Apr. 1780 aan hun Hoog Mog. overgegeven, alsmede over de konstplaat De door list en geweld aangevallen leeuw, à 6 st.
- „ 27 F. Buchsieb jager van Z. Hoogh. op 't Bildt maakt bekend dat bij hem een withairige windhond is, verzoekt de eigenaar wien de hond toebehoort om die tegen 8 Juni af te halen, dat anders de hond zal worden doodgeschoten.
- Juni 1 Prof. Joh. Schrader te Franeker legt het rectoraat neer na het uitspreken van een carmen panegyricum Guilielmi Ludovico dictum; of lofrede in heldendicht, waarin graaf Willem Lodewijk van Nassau geschetst wordt.
- „ 14 Algemeene jaarvergadering te Haarlem van de oeconomische tak der Holl. maatschappij der Wetenschappen.
- „ 17 In den Frieschen boekhandel te verkrijgen: Een tooneel-spel in navolging van de Heeren La Seck en Schasz,

1780.

ziende op de konstplaten, toegewijd aan de leden van de Maatschappij te Hoorn en de Oeconomische fak der Hollandsche Maatsch. te Haarlem, als ook op de konstplaat Tijd geeft verandering, a 8 st.

- Juni 24 Verkoop der buitenplaats van secretaris Plettenberg te Rijperkerk. Verschenen bij D. v. d. Sluis te Franeker: Beschrijving van een konststuk verbeeldende een volleedig beweeglijk hemelsgestel, uitgeduyt en vervaardigt door Eiso Eisenga, mederaad in de Vroedschap van Franeker, door Prof. J. H. van Swinden.
- " 30 Verhuring der groote kersehoven op Camminga State te Ferwerd voor Jr. T. H. van Haersolte.
- Juli 8 Auctie aangekondigd van de nagelaten bibliotheek van Jan K. Dam, Doopsgez. leeraar te Workum, met allerlei rareiteiten van verstorven personen.
- " 12 Te Leeuwarden voor de eerste maal gearriveerd J. Buffa uit Amsterdam met een fraaie gesorteerde kraam van allerhande fijne prenten, miniatures, landschappen en opticaprenten; tevens een fraaie kraam van J. Spinelli uit Amsterdam met mathematische, optische en physische instrumenten. Antonie Renaud, mr. parui-maker in de Kalverstraat te Amsterdam maakt in de Leeuw. courant bekend, dat hij een nieuwe uitvinding heeft gedaan, n.l. om de pruike te laten roeren en spelen, zoo voor raadsheeren als predikanten, zonder dat ze het minste van haar vastigheid verliest of zonder dat ze gekamd wordt.
- " 17 Verkoop van de school te Dronrijp met tafels en banken.
- " 31 Verkoop van Herbranda State te Buitenpost, bewoond door wijlen raadsheer Knock.
- Aug. 9 Verhuring van boomvruchten in den hof van Holdinga State te Finkum.
- " 12 Te huur een buitenplaats onder Giekerk te bevragen bij kapitein Meyers.
- " 30 G. C. Roodermel en J. Roodermel, gewezene Pruisische huzaren doctoren-oculisten, op de Haarlemmerdijk te Amsterdam, waar de huzaar levensgroot voor de gevel staat, zijn te Leeuwarden gedurende 2 maanden te spreken in het logement Het Poortje en te Franeker elken Donderdag in het Nekker Schuitje.
- Sept. 8 Verkocht ten huize van Mr. H. U. Hamerster, Raad in het Hof van Friesland te Leeuwarden, een kabinet schilderijen van voorname meesters door den overledene verzameld.
- " 23 Verschenen bij D. Romar te Franeker: Tractatus de grietmannis a C. L. v. Beyma.
- " 28 Verkoop van Bornia State onder Weidum met 13 pondematen weiland, bij wijlen Mr. H. U. Hamerster ge-

1780.

bruikt; een groot gebouwd jagthuis tusschen het kerke-land en den kerke tuin. Verkoop van de gerechte helft der heerlijke zathe en landen c.a. Walta State te Weidum, groot 70 pondematen, gebruikt door Hoite Sybouts en zoon.

- Nov. 1 Bij Simon Stijl Jr. te Harlingen is alle soorten stokvisch te bekomen. Boelgoed bij Ids Alders Hasselaar, leeraar der Doopsgezinden te Grouw. Eerste koe- en schapenmarkt gehouden te Burum. Wie het meeste vee om te verkoopen aanvoert, zal tot vereering genieten een zilveren koe.
- „ 11 Te koop een schoon steertstuk in commissie bij A. Campen te Koudum, loopt Cis D, Dis E en F hooger dan 4 octaven één regel clavier, unizonnen of lange snaren, sterk van geluid. De grietman van Barradeel biedt gegadigden de bank van leening der grietenij aan, staande op de Greetingaburen bij Harlingen door wijlen Johannes van Beemen 48 jaar met succes geëxerceerd. Dirk Fontein op Salverd vraagt een hovenier.
- Dec. 9 Bij A. Jeltema gedrukt: De lof van het Landleven, een verrukkend dichtstuk, in 8 zangen.
- „ 13 Bij V. v. d. Plaats in auctie verkocht: een heerlijke verzameling prentkonst van de beroemdste Nederlandsche en andere meesters.
- „ 16 Verkoop van 't Makkumer slaapsteed op de hoek van Pieter Molentiesteege, bewoond door Hendrik de Clercq. Verschenen bij G. T. van Paddenburg te Utrecht: I. De mofkoopman of zamenspraak tusschen een rentenier, Hollander, Vries en 3 vreemdelingen over het verval van den koophandel, door Petrus Stads; II. Welmeenend antwoord van een vreemden studiosus wegens het onafhankelijk verklaren van N.-America, opgedragen aan de gewapende neutrale mogendheden. Verschenen bij A. Jeltema te Leeuwarden: Vermakelijke lessen in de Nederlandsche spel- en taalkunde, dichtmatig aan de jeugd voorgesteld.
- „ 20 Verschenen bij A. Siccama te Leeuwarden: Beschouwing van den Staat en de vermoogens van den mensch, vergeleken met die van de dierlijke wereld, door John Gregory, hoogleeraar te Edinburg, naar den 6^{en} druk uit het Engelsch door Anna Elisabeth Buma.

1781.

- Jan. 20 Aanbesteed het afbreken van de oude kerk te Langezwaag en het weer opbouwen van een nieuwe kerk en toren aldaar. W. Trapman, koopman in kruidenierswaren op de Breedzijde van de Nieuwstad te Leeuwarden slijpt en verkoopt allerhande soorten van brillen. Tegen 12 Mei is dit huis tehuur.
- „ 27 Door de onlusten tusschen Nederland en Engeland

1781.

- adverteeren eenige kooplieden binnen Harlingen, dat zij willen uitrusten een of twee kaperschepen, in aandelen van f 100.—.
- Febr. 20 Verkoop van palm-, taxis- en hulstheggen, verder van materiaal afkomstig van het afgebroken Herbranda State te Buitenpost.
- Maart 21 Bij Tjepke Jans op het rechthuis te Kollum verkocht een fraaie verzameling van schilderijen, waaronder een bloemstuk van A. D. Lust.
- Mei 1 Aangifte van het recht op graven te Surhuizum bij den schoolmeester-doodgraver.
- ” 7 Aanbesteed de reparatie aan 's Lands Kruitmagazijn boven de Vrouwenwaterpoort op de stadswal te Leeuwarden.
- ” 21 A. Ypeij lector in de botanie te Franeker verwerft een gouden medaille voor zijn antwoord op een prijsvraag over den oorsprong der Texelsche zeegaten, uitgeschreven door de Holl. maatschappij van Wetenschappen te Haarlem.
- Juni 2 Te koop bij den organist te JIJst een steertstuk met één regel clavier met 4 octaven. Prof. Ratelband te Franeker draagt het rectoraat over aan Prof. H. Cannegieter over het lezen en naarstig onderzoek der apocryfe boeken als nuttig en noodzakelijk voor de Christenen.
- ” 20 Verschenen bij D. Romar te Franeker: Leerredenen van Ds. P. Nota, benefens een aanhangsel betreffende de oudheeden en voornaamste gebeurtenissen van den dorpe Berlikum.
- ” 23 Verkoop van een buitenplaats liggende in zijn singels en grachten, groot 82 pondematen te Birdaard aan de Ee.
- Juli 4 Verschenen bij V. v. d. Plaats te Harlingen: Vertoog over het aanbelang van een tractaat van commerce met de Vereenigde Staaten van America.
- ” 7 Verschenen bij V. v. d. Plaats het drietal bekroonde prijsverhandelingen over den uitvoer van 't hooft door N. Ypey, E. Alta en Sjoerd Meinerts à f 1,—.
- ” 14 Aanbesteding van het maken van een nieuw eiken klokhuis te Kooten op 8 stijlen lang pl.m. 30 voet, zwaar één voet in het vierkant.
- ” 22 De Luthersche gemeente te Leeuwarden viert het 100-jarig jubelfeest van hare vrije openbare godsdienst-oefening haar bij een openlijken vrijbrief geschonken door de Staten van Friesland. 's Morgens houdt Ds. Everhardus Volkersz een leerrede; 's avonds Ds. Hendrik Volkersz uit Purmerend; na de preek hoornmuziek.
- ” 24 Verkoop van vruchten op Osinga State te Dronrijp.
- ” 26 Ten huize van den apotheker C. van Rees te Franeker

1781.

is door een aanzienlijk gezelschap het 200-jarig eeuwfeest van de afzwering van koning Filips gevierd met een rustigen dronk uit dezelfde glazen klok, die de heeren Staten Generaal toen ter tijde gebruikt hebben en aan het gezelschap door den Ed. Heer Jan de Vicq Tholen in wiens geslacht dezelve over de 100 jaren geweest is, bezorgd was geworden. Zij was de eenige, die volgens de beschrijving van v. Alkemade in zijn Nederl. Dischplegtigheden II, 512, zijns wetens, in de Republyk is overgebleven.

- Juli 28 De oeconomische tak van de Hollandsche maatschappij der wetenschappen zal jaarlijks tot wederopzeggens toe, een som van f4000 afzonderen om daarvoor ten dienste der koopvaardij en visschers dezer landen, alle jaren 100 behoeftige jongelieden uit te rusten boven 12 en beneden 16 jaar, binnen de Republiek geboren en tot de zeevaart genegen, mits dezelve nooit hebben gevaren. Verschenen bij Joh. Seydel te Leeuwarden: Ontwerp eener Friesche oeconomische maatschappij, voornaamlijk voor den landbouw, à 2 st., uitgaande van het departement Leeuwarden van den oeconomischen tak.
- Aug. 4 De zathe Mejontsma State te Buitenpost groot 87½ pondematen, doet 255 car. gl. huur.
- „ 22 Verkoop van een huis naast het groot Vallaat op de hoek van de Viooltjesteeg te Harlingen, eertijds bewoond door de wed. van wijlen Pieter Visser, kompasmaker.
- Sept. 1 Verschenen bij A. Jeltema te Leeuwarden: Boezemzugten van Neerlands maagd bij het praalgraf van een onzer helden, door Reinier Dibbetz de Klerk, Med. Stud. à 2 st. Bij W. Wigeri te Leeuwarden: I. De Nederlandsche maagd juichende bij het praalgraf van M. de Ruyter door Ds. G. T. de Cock; II. Op de bloedige zeeslag door de Nederlanders op de Engelsche vloot bevochten door denzelfden. Verschenen bij V. v. d. Plaats te Harlingen een vars geintituleerd „Aan Nederlands erfstadhouder en geteekend Batavus. In den Frieschen boekhandel te bekomen: De patriottische catechismus ofte onderwijzinge in de waare patriottische gevoelens der Nederlanders aangaande den tegenwoordigen oorlog met Engeland, uitgegeven door een patriottisch genootschap, onder de zinspreuk „Met hart en hand voor 't vaderland”.
- Nov. 24 Rinse van Bergum, kastelein in Roma te Harlingen presenteert te verloten een fraaie schulp-arresleed, met een dollijn voorop versierd, gemaakt door den zeer gerenommeerden wagenmaker Jan Pauw te Amsterdam. De sleede is in parelmoer geschilderd met een rood onderstel mooi verguld, van binnen bekleed met geel trijp, gelijk ook het kussen en kleed voor dezelve.

1781.

- Dec. 1 Ten huize van den kunstschilder H. A. Baur te Harlingen wordt verkocht een collectie schilderijen door Nederl., Ital. en Fransche meesters geschilderd, als Gerhart, ter Burch, Aart, Egelion van der Neer, Ruisdael, D. Zeegers, M. D. Hondekoeter, M. v. Hellemont, D. Teniers, Ph. en T. Wouwermans, J. Stoop, A. Klomp, L. Schalon, R. Zeeman, Ferd. Boll, A. Diepraem, J. D. de Heem, Rumbouths, T. Weyk, A. Smith, L. Duck e. a.
- „ 10 Verkoop ten huize van P. Bransma te Leeuwarden een uitmuntende verzameling boeken waarbij een echt gezeu- of bedelaarsnapje met ornamenten enz., twee zilveren kokertjes waarin 103 zilveren penningen en een menigte schilderijen en prenten door voorname meesters.
- „ 12 Te huur of te koop de fraaie heerenhuizinge, liggende in zijn grachten en singels te Birdaard, laatst bij wijlen procureur generaal Bourboom gebruikt.
- „ 14 Canter State op Driesumerterp te koop gepresenteerd.

1782.

- Jan. 5 De konstschilder H. W. Beekkerk maakt allerhande soort van nieuw geïnventeerde kamerbehangsels.
- „ 19 Verkoop van de Kapelle-Kampen met bosch daarachter te Katlijk. Verschenen bij P. N. Lomar te Franeker: Meditationes in Psalmum LXVIII auctore Aggaeo Haitisma Theol. Dr. Midlumensi, die ook schreef: Exercitationes selectae in Jeremiam en Commentarius ad Exodi librum.
- „ 26 Verschijnt wekelijks bij H. Post te Leeuwarden: Overijsselsche zinspeelende dichtcourant.
- Febr. 9 Verkoop van een tichelwerk aan de Dokkumer Ee onder Stiens, in eigendom bij wijlen C. J. Suringar.
- „ 23 Een schoolmeester gevraagd te Sloten op een tractement van 190 gl.
- Maart 6 Verkoop van een grooten tuin met allerlei vruchtboomen en fraai zomerhuis achter een groote deftige huizinge op 't St. Jobsleem; de tuin loopt tot de stadswal, waarover men uitzicht heeft bij der Joden kerkhof. Alzoo er één schoolmeesters en voorzangers plaats binnen Bolsward vacant is, zo wordt een yder daartoe geneegen zijnde en de vereischte bekwaamheden bezittende, verzogt om op Woensdag de klok 10 uur vóórnoon op den Raadhuize te verschijnen en zijn gaven te laten zien en hooren. Aanbesteed het afbreken van kerk en toren te Zweins en het weer opbouwen van een nieuwe.
- April 17 Verschenen bij A. Jeltema te Leeuwarden: Een on-erwacht ongeluk op Paaschdinsdag te Dokkum gebeurd, op den trant van vader Cats. En: Klinkdicht op de intrede van Ds. C. C. van Tricht te Leeuwarden,

1782.

- April 22 John Adams op voorstel der Friesche afgevaardigden erkend als minister plenipotentiarius van de Vereenigde Staten van N.-Amerika bij de Staten Generaal erkend.
- Mei 7 Ten huize van den majoor E. Napjus te Sneek verkocht: een groote menigte fraaie nieuwe esschen broken melk-aden, frisch uit Hamburg gekomen.
- " 8 De Italianer A. Solaro op de Nieuwstad te Leeuwarden heeft ontvangen een partij tuberooze bollen, frisch uit Italië gearriveerd à 2 ct. per stuk.
- " 15 De slatters in de Zuiderhaven te Harlingen verdienen 22 stuivers per dag, de jongens die karremennen 12 à 16 stuivers.
- Juni 5 De Leeuwarder Courant behelst het project-tractaat tuschen de Staten Generaal en den heer Adams pleni potentiarius der Vereenigde Staten van Noord-Amerika. Prof. H. Cannegieter te Franeker te Franeker draagt het rectoraat over met een Oratio de Pontio Pilato ejusque Judicio de Christo instituo, na het overhandigen der eeretekens, aan Prof. G. Koopmans.
- " 22 Verkoop der buitenplaats Welgelegen aan de Harlinger vaart onder Deinum, in gebruik bij H. Vitringa, kommiss van 's Lands Rekenkamer, geboden 2000 gl.
- " 24 Te koop een beste tsjermolen, die door een hond wordt gedreven bij Jan de Gorret te Bolsward.
- Aug. 3 Verschenen bij W. Holtrop te Amsterdam: Mengelichten van Cynthia Lenige, dichteres te Makkum.
- " 31 Monsieur des Communes is voornemens lessen te geven op de viool, bas, alt en in de zangkunst, logeert ten huize van den kamerbehanger H. Hesseling op de Breedzijde van de Nieuwstad te Leeuwarden.
- Sept. 4 De aannemers van het slatwerk van de Zuiderhaven te Harlingen verkoopen 150 aardkarren, 100 paarden en eenige honderden kruiwagens.
- Nov. 1 De zathe en ianden Mellema State onder Oostrum, groot 120 pondematen bouw- en greidlanden, doet 's jaars 500 car. gl. huur.
- " 2 A. S. Hempenius, orgelmaker te Franeker, verkoopt muziekinstrumenten zooals staartstukken, clavechordiums alsmede muzyk naar de nieuwste smaak. Verkoop van Eisinga State onder Oenkerk bewoond door wijlen Mevrouw Heemstra, douair. v Hettinga.
- " 4 L. Hoffmann en J. des Communes zullen geven 20 concerten, alle maandagen van 5—8 uur in het Heerenlogement op de Wirdumerdijk bij den kastelein van Nes, bij intekening f 5.5.
- " 11 De Staten van Friesland verbieden uitvoer van stroo, wegens de slechte hooioogst.
- " 23 Anna Pieters, wed. van wijlen Klaas Nauta te Harlin-

1782.

gen biedt aan te koop: een 40 jaar gedreven jeneverstokerij en een huizinge, een weinig oostelijk, genaamt het huis van civielen, met vermaarde graanzolders er boven, aan de Voorstraat omtrent tegenover het stadhuis.

Dec. 21 Verschenen bij J. C. Tophuizen te Leeuwarden: Almanachen met het Sneeker Jaagschuitpraatje, zijnde eene zamenspraak van Sneek tot Leeuwarden en van Leeuwarden tot Sneek.

1783.

- Jan. 1 Alle degeene die lust heeft om als onderofficier, matroos of soldaat te dienen op een van s'lands schepen van oorlog onder 't ressort van het Ed. Mog. Collegie ter admiraliteit in Friesland kan zig verwoege bij Dirk Wytma, Geweldige provoost en generaale werver te Harlingen. Verschenen bij IJ. P. Hayman te Amsterdam: Vertoog over de Friesche stadsregering of z.g.n. Premiers, door Urbanus Friso, prijs 4 st.
- „ 4 Verkoop van een turfgraverij te Oldelamer, bestaande uit 50 mad klijnland, molen, tenten enz.; het land kan door 't hoog water niet worden bezigtigd; geboden 2857 goudguldens, met molen 3500 car. gl.
- „ 8 Te verkrijgen bij P. Riewiersma te Leeuwarden op den hoek van de Kleine Hoogstraat tusschen het Hof en de Eewal binnen Leeuwarden, Zoutkamper oesters.
- „ 15 Verschenen bij A. Ferwerda te Leeuwarden: Een uitmuntend vers op het afsterven van Ds. H. A. Nieuwold, 3 st.; bij G. Tresling: Nagedachtenis, gesticht ter gelegenheid van het zalig afsterven van Ds. H. A. Nieuwold te Leeuwarden. Verschenen in den Frieschen boekhandel: Fragment van een brief van een Franeker burger aan zijnen vriend, een lid der Vroedschap in die stad.
- „ 18 Verkoop van de heertlijke zathe Brandsma State te Menaidum groot 95 pondematen bij Douwe Oepkes c.u. gebruikt voor 640 car. gl. per jaar. Verschenen bij A. Ferwerda te Leeuwarden: Rouwklagt van Leeuwardens kerkgemeente over het alledroevigst dog zalig afsterven van hunnen derden leeraar Ds. H. A. Nieuwold door Klaas Ploegsma.
- „ 21 Verkoop van eenige duizenden elzen, esschen en wilgenstammen staande aan het vaarwater op de plaats voormaals door wijlen de Douairière van Camstra bewoond en nu bij Sybe Aukes in gebruik, op Syteburen onder Grouw.
- „ 24 De Staten van Friesland loven 2000 gouden ridders uit voor de ontdekking van auteur en drukker van het libel „Brief over de waare oorzaak van 's Lands ongeval“, gevonden tusschen Utrecht en Amersfoort.
- „ 29 Verschenen bij G. Tresling te Leeuwarden: Een vers

1783.

- op het graf van Ds. H. A. Nieuwold door Carolina Coulon.
- Jan. 30 Bij boelgoed verkocht 30 schippond beste grauwe kaas, een partij zoetmelks-kazen, benevens een jacht met zeil en treil ten huize van T. van Esta, schoolmeester te Franeker.
- Febr. 1 Schuldeischers opgeroepen van Sybrand Teakes, instrumentmaker te Franeker, die zijn boedel heeft verlaten.
- ” 8 J. O. Bavius te Leeuwarden biedt zich aan om onderwijs te geven in de klassieke talen, hetgeen hij acht jaren heeft verricht.
- ” 13 De magistraat van IJlst besteedt aan: het maken van een gebouw van 20 kamers en van een nieuwe waag.
- ” 19 Verkoop van de herberg, alwaar de Roomsche keizer uithangt te Gorredijk.
- ” 22 Magdalena Wendurp, dochter van wijlen Leendert Everwijn wonende in de Kalverstraat te Leeuwarden pikeert allerhande soorten van zijden stoffen voor de dames en maakt ook allerhande soorten van zijden blommen tot schilderijen te gebruiken of om in kerkboeken te leggen.
- Maart 1 Verschenen bij J. v. d. Haak op de Wirdumerdijk te Leeuwarden: Uitgezogte verzameling van gedichtjes ten dienste der scholen; bij H. Post te Leeuwarden: Contraprotest door de volmachten der steden Harlingen, Stavoren en Workum wegens het al of niet opdragen der ambulatoire ampten en Commissien op 't quartier der steeden vallende.
- ” 8 Uitgegeven bij W. Wigeri te Leeuwarden: Naamwijzer der Ed. Mog. Heeren Staaten van Friesland, notarissen, doctoren, predikanten, kerkenraden enz.
- ” 19 's Lands schip Tjeerd Hiddes de Vries staat onder commando van den kapitein Willem van der Beets en het oorlogsfregat onder het bevel van kapitein Jan Hermanus van Kinsbergen.
- April 5 Joh. Keympema te Leeuwarden beveelt zijn onderwijs in de klassieke talen met een latijnsch vers aan in de Leeuwarder Courant.
- ” 8 Boelgoed op Albada State onder Ferwerd voor de weduwe van bijzitter F. J. Wijmstra.
- Mei 10 Verschenen bij J. Bolt te Groningen: Verhandelingen over de goddelijke eigenschappen en de weegen langs welke deselve aan en van den mensch verheerlijkt worden, 4 din., door Ds. L. Meijer te Twyzel.
- ” 28 Antje Riddersma houdt in de steeg bij de Bagijnepijp „klein kinderschool”.
- Juni 10 F. des Communes en J. des Communes vader en zoon geven in de Stadsdoelen te Leeuwarden een concert, vocaal en instrumentaal. De vader zingt verscheidene

1783.

- aria's comiques à groot orkest; de zoon speelt zijn nieuwe compositie voor de viool met pauken en trompetten.
- Juli 5 De acteurs en actrices van de Amsterdamsche Schouwburg onder directie van H. s'Gravensande vertoonen te Leeuwarden in het Ruiterskwartier het treurspel: de dood van Willem van Oranje en het blijspel de Vrijer, kamenier en de knecht Minnemoer.
- " 18 De Leeuw. Courant bevat het bericht dat aan Jr. Willem René van Tuyl van Serooskerken, heer van Zuilen wegens het aanmoedigen van het begraven der lijken buiten de kerk en het schenken van den grond tot een begraafplaats te Zuilen een gouden medaille is toegekend door de Algemeene Vergadering van de Oeconomische Tak van de Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen te Haarlem.
- " 23 Verkoop van een heerlijk paleis, voortijds geweest zijnde 't Corps de logis van een vorstelijk hotel met stal, koetshuis, knegtskamer en schoone tuin in de Groote Kerkstraat te Leeuwarden bij Mr. Eelco van Haersma als eigenaar bewoond.
- Juli 29 Verkoop in de Schuttersdoelen te Leeuwarden een uitmuntende verzameling schilderijen, waaronder van de voornaamste meesters, door wijlen douairière van Camstra nagelaten.
- Aug. 3 Verkrijgbaar in den Frieschen boekhandel: Exercitie- of Schutterszakboekje met 90 kopergravures. Verschenen bij A. Jeltema te Leeuwarden: I. Een trochaëisch dichtstuk aan de Friezen; II. Dankoffer, toegewijd aan de Regeering der stad Leeuwarden uit naam der acteurs en actrices van de Amsterdamsche Schouwburg te Leeuwarden, gereciteerd bij het sluiten van het tooneel door Adrianus van Maerlen.
- " 13 Verschenen bij H. Post te Leeuwarden: I. Heldendicht aan het vaderland en de vrijheid 3 st.; II. Het Manuaal, 1 st.; III. Sleutel der dichtkunde, 25 st.; IV. Nauwkeurige lessen tot een geregelde spelkunde, à 5 st.
- Oct. 1 Verkoop van de huizinge bewoond door Jr. W. F. S. van Burmania op de Eewal te Leeuwarden, doende 100 Car. gl. huur per jaar.
- " 3 Wie op de vlammarkt te Holwerd de grootste hoeveelheid vlas brengt, zal genieten een premie van een zilveren lepel.
- " 6 Verkoop van een deftige huizinge, hovinge en stallinge staande bij Prins Mauritsbrugge over het Blauw Weeshuis te Franeker, destijds bewoond door wijlen vroedman G. L. Roorda en laatst door Schepenske Cuperus metterdood ontruimd, geboden 663 goudgulden.

1783.

- Oct. 8 Simon van der Ley te Harlingen verkooft gedurende de kermis vele soorten Engelsch aardewerk.
- „ 11 Verkoop aangekondigd van een ter neering staande huizinge aan de Voorstraat tusschen de Vrouwenpoort en de Burmaniastraat te Leeuwarden, bewoond door den bekenden Jelle Corvinus.
- „ 16 Verkoop van eenige oude balustrades en ander oud hout van den toren te Oldeboorn.
- „ 29 Verkoop van een huizinge, waarin een ankersmederij aan de Oostzijde van den Zuiderhaven te Harlingen, genaamd de Brandaris.
- Nov. 1 Carlo Facio bezoekt met zijn troep koordedansers de Harlinger kermis.
- „ 15 Verschenen bij H. Post te Leeuwarden: Lijkrede bij 't smartwekkend overlijden van Jr. G. F. baron thoe Schwartzenberg en Hohenlansberg, grietman van Menaldumadeel, door Ds. G. T. de Cock te Beetgum.
- „ 19 Te koop de huizinge Noachs Arke of 't Groot Wanschappen, staande aan de Noordkant van de Noorderhaven te Harlingen door de weduwe van Carst Willems en meer andere huisgezinnen bewoond.
- „ 26 Aanbesteed het afbreken van het oude en het maken van een geheel nieuw dak op de kerk te Allingawier, sampt het vernieuwen van al 't binnenwerk, het afbreken van een eind choor en het wederopbouwen van den sluitingsmuur.
- „ 29 Verschenen bij G. Tresling en C. M. Cahais te Leeuwarden: De zeldzame geschiedenis van Emilia Montagne, roman in 4 dln. Bij F. Rinia chirurgijn te Balk te bekomen potjes met kina-kina tegens de derdendagsche, anderendagsche en allendagsche koortzen. Een voldoende potje kost 4 car. gl., een middelpotje 2 car. gl. en een klein potje 1 car. gl.
- Dec. 20 Sinjeur Stefanelli en Co. konstschelpwerkers, logeerende op het Groot Schavenek bij Jacob Elias recommandeeren hun schelpwerken hetzij van gedierten of blommen.
- „ 31 Verschenen bij J. C. Tophuizen te Leeuwarden: De almanach van de Roomsche pastoren in Friesland en derzelver armbezorgers en wanneer de diensten op Zondagen en heilige dagen zijn. Eveneens een almanach: De Faam sin twaa wudden, ien oprieugte Geschiedenis tsien Hanzer marke oppe wey tusken Herbaeem en Midium forfallen tusken Rykle Doekles Roonomklaer, ien loftig Ryk Boere Zoon en Jouwerke Komselden, een tygge mooie Ryk Boere Dogter mey Lubbert Hansen Wolbyt agt. En daarbij: De welopvoedende moeder en de gehoorzame dogter, kamerstukje, nooit voor deezen gedrukt.

1784.

- Jan. 15 Tehuur 2 pastorieplaatsen, de een te Sibrandeburen, groot 67, de andere te Terzool groot 97 pondematen.
- „ 24 Verschenen bij D. Romar te Franeker: Aan mijne landgenooten door J. A. Backer te Harlingen. Te koop een buiten te Jorwerd, aan de kerk, met geschoren lindeboomen, ruim voorhuis beneden, groot portaal boven, aan weerskanten een kamer met schuiframen, de eene met schoorsteen, beschilderd met jachtstukken, verder met tinkast en bedsteden. Voor de schuur een flinke inreed met fraaie hamei, die toegang geeft tot een groot plein, de tuin tusschen hagedoornheggen, in het zuiden afgezet in volle lengte met een muur, aan het eind een fraai bergje, van hetwelk een berceau loopt, zoo breed als de tuin is naar een groot vierkant zomerhuis, uitziende op den rijweg naar Franeker. Onder het zomerhuis een schoone ruimte tot berging van groenten en gereedschappen, in den tuin een vischvijver; te bevragen bij Ds. Edema te Terkaple en bij Dr. Hiddinga te Heerenveen. Verschenen bij J. v. d. Haak te Leeuwarden: Exerctieboekje, gevende een nauwkeurige onderrigting van alle handgrepen, welke met 't geweer alsook met de sponton en vaandel geschieden moeten; alsmede van de chargeeringe der gelederen, het links en regts en voorwaarts marcheeren en zwenkingen, de contramarsch en op 't centrum marcheeren.
- „ 27 Verkoop van een besloten gestoelte in de kerk te Holwerd, bezeten door wed. Seevensma.
- „ 31 Een genootschap van vrije Friezen te Harlingen schrijft een prijsvraag uit over de beste inrichting van vrijcorpsen en schutterijen; 1e prijs 40 dukaten, 2e twintig.
- Febr. 21 Verschenen bij A. Jeltema in de Speelmanstraat te Leeuwarden: Grabschrift van den HoogEd. Heer en puntdichter Hans Paul Christoffel van Egten (overleden te Leeuwarden in 1783), bestaande uit meer dan 100 maatlooze verzen. Alsmede: Antwoord aan den Bildtboer over de wapenoefeningen te St. Anna Parochie.
- Maart 3 Verkoop van het huis aan den Noordkant van de Lanen binnen Harlingen, bewoond door den konstschilder B. Lanting als huurder.
- „ 6 S. G. Wezel schoolmeester te Zwichum beveelt zich aan tot het lesgeven in spel-, lees-, schrijf- en zangkonst, alsmede het spelen op clavier en viool enz.
- „ 8 Verjaardag van den prins van Oranje te Leeuwarden gevierd o. a. met het lossen der kanonnen, driemaal op de wallen, en klokkenspel. Aanbesteed het afbreken van de oude kerk en toren te Burum en het wederopbouwen van een nieuwe.
- „ 19 Prof. E. Wassenbergh te Franeker houdt een lijkrede op den aldaar overleden hoogleeraar Joh. Schrader.

1784.

- Maart 20 Ter perse bij Joh. Seydel te Leeuwarden: De echte staatsstukken betrekkelijk het voorgevallene over de militaire jurisdictie in de provincie van Vriesland, om te kunnen dienen tot een aanhangsel op het werk door Ds. van der Kemp.
- „ 23 Verkoop van 11 pondematen los land, genaamd de Goud Budde, gelegen onder Ylst.
- „ 27 Verschenen bij H. Post te Leeuwarden: Een latijnsch vers op het afsterven van grietman Schwartzenberg en Prof. Schrader door Ds. P. Nota te Berlikum.
- April 9 Verkoop van twee zomerhuizen op Zonnebuurt buiten de Noorderpoort te Sneek.
- Mei 1 De maatschappij des Oeconomischen Taks te Bolsward laat een aantal kinderen op het raadhuisplein in het openbaar, volgens jaarlijksche gewoonte spinnen op het klein en groot wiel, in het sajete en katoen.
- „ 12 Bianchi nit Amsterdam doet op het exercitieveld te Leeuwarden proeven met aerostatische luchtbollen.
- „ 15 Het departement des Oeconomischen Taks te Bolsward begiftigt J. Kerkhoven aldaar met 25 gouden ducaten en een zilveren medaille voor zijn uitvinden van een nieuw soort rottingsbanden.
- „ 21 C. Frank, konstschilder aan de Hoeksterpoort te Leeuwarden recommandeert zich tot het maken van alle soorten kamerbehangsels, het maken van pourtraiten en andere soorten.
- „ 25 Verschenen bij A. Siccama te Leeuwarden: Onderzoek op de rechten van de bevelhebbers en corporaals binnen Leeuwarden.
- Juni 5 Verschenen bij Tjalling de Vries te Leeuwarden: Verhooging over de gesustineerde rechten der corporaals binnen Leeuwarden.
- „ 9 Verschenen bij H. Post te Leeuwarden: Klagte van de E. Classis van Dokkum in zake de sententie tegen Ds. F. Bekius.
- „ 17 Aanbesteed het maken van een nieuw houten verwulft in de kerk te Beers.
- „ 21 Burgemeester A. Meinsma reikt aan het exercitiegenootschap te Leeuwarden vóór het stadhuis twee vaandels uit.
- „ 26 A. Wezel, schoolmeester te Dongjum beveelt zich aan tot het lesgeven op clavier, fluit, viool, verder in rekenen, spel-, lees-, schrijfkunst, teekenen met pastel enz.
- Juli 5 De acteurs en actrices van den Nederduitschen Amsterdamschen Schouwburg onder directie van H. s'Gravesanden voeren tijdens de Leeuwarder kermis in hun schouwburgtent, staande in het Ruiterskwartier, op:

1784.

- Artaxerxes of de bezoedelde onschuld (treurspel) en het kluchtspel: het Onbesturven weeuwte, met zang en dans.
- Juli 31 Verschenen bij G. Tresling te Leeuwarden: De slang bij de vrouw in het midden van den hof, door Jacobus Bosch, onderwijzer in de Hebreuwsche taal,
- Aug. 4 Verhuring der vruchtenhovingen op Orxma State te Menaldum.
- " 11 Verhuring der vruchtenhovingen op Osinga State te Dronrijp. Gevraagd voor de latijnsche school te Leeuwarden een praeceptor, met verplichting jaarlijks 13 predikbeurten te vervullen; inkomen f500 + schoolpenningen.
- " 14 Verkrijgbaar bij Tophuizen te Leeuwarden: Vaderlandsche traanen op het graf van den onsterfelijken jonker Johan Derk baron van der Capellen tot den Pol, 1 st.
- " 21 Verschenen bij H. Post te Leeuwarden: Aan het Leeuwarder vrijcorps, zijnde dit het vers hetwelk 19 Aug. 1784 op de exercitieplaats geciteerd wierde.
- " 28 Verschenen bij A. Jeltema te Leeuwarden: Bilkers avenpraatje tusschen Jan en Gerrit, spreekende 1° over de exercitiegenootschappen op 't Bildt, 2° over het stemmen van eenen edelman ten landsdag, 3° over de verpligtinge welke de Bildtboeren aan het huis van Oranje hebben, aangetoond uit een historischen brief geschreven door een advocaat, groot oct. à 4 st.
- Oct. 16 Uit de hand te koop een vierkante clavecimbaal van 4 octaaf, nog een staartstuk van 4 volle octaaf, en een van groot C tot drie gestreepte F, bij A. S. Hempenius, schoolmeester te Franeker.
- " 23 J. Sporeman Jr., orgelmaker op de Voorstraat over de Botterpiep te Franeker, vraagt twee orgelmakers. Wie genegen is de Stadsschuttersdoele te Leeuwarden met 12 Mei te huren, vervoege zich op het Raadhuis, 4 Dec. waar superintendenten en bevelhebbers vergaderen. Conditiën bij hopman D. H. Smeding op den Wirdumerdijk en vaandrig A. C. S. ten Bokkel op de Weaze als bouwmeesters van genoemde Doele.
- Nov. 13 J. des Communes, muziekmeester in de Grootte Hoogstraat, het 4e huis van de Brol te Leeuwarden geeft 20 achtereenvolgende Donderdagen concert ten 5 ure 's avonds; de intekening is een gouden ducaat, voor een gast 6 stuivers.
- " 17 De konstschilder F. G. de Hosson is woonachtig bij den apothecar C. de Hosson op de Breedzijde van de Nieuwstad te Leeuwarden. Hij schildert pourtraits, behangfels, schoorsteenstukken enz.
- " 20 Verkoop van de helft eener zathe te St. Anna Parochie

1784.

- groot 150 morgen heerlijk oud Bildtland, bezwaard met 315 car. gl. floreen, doende 1212 car. gl. huur.
- Nov. 23 De vrijheidlievende maatschappij in Friesland, zetel te Harlingen, die de prijsvraag heeft uitgeschreven over de beste inrichting van de vrijcorpsen en schutterijen kent een 2^{en} prijs toe aan de verhandeling van den erfgezetene Harmanus Oneides te Exmorra.
- Dec. 1 Verkoop eener heerlijke stemdragende zathe en landen te Oosterend, eertijds Hania State, nu Koefenne genaamd, groot 98 pondematen, doende 820 car. gl. huur.
- 25 Te verkrijgen in den Frieschen boekhandel: Het galante leven der actrices, die gedurende deezen zomer zoo te Leeuwarden, Franequer en Harlingen hunne uitvoerige tooneelstukken vertoond hebben, 3 stukjes met een fraaie plaat.